Nagyvárad, 1901. VII. évfolyam 21. szám. Péntek, január 25.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor.
Negyedévre ... 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 «

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apácza-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 24.

Viktória — Edward.

Egy régi, tiszteletre méltó emléke a multnak, egy czim, mely egész világtörténelmet csinált ezer éven át, a 800-ban alapitott szent római császári czim, örökre megszünt II. Ferencz császár halálával e század elején.

A név eltünt, de a név varázsa nem tudott elszállni. Nem a *glóriás sasok*, a szent római császárság emlékei (és nem az osztrák császáré) templomok és várak ékei tartották fenn a császárság emlékeit, hanem a benne levő etikai tartalom, mely szerint mint egy földi gondviselés állt a szent császárság népek és királyok felett.

E czim eltüntekor egy reális hatalmat tanultak ismerni a nemzetek.

Anglia hatalmát, mely Trafalgárnál, Nelson által világhatalommá lett.

A francziák deliriumban voltak már ekkor, az oroszok az ingadozó I. Pál alatt sulyt kifejteni nem tudtak; Ausztria inkább intrikált mindig, mint győzött s a többi ország meg volt fojtva a korzikai ölelése által.

Önkénytelenül Angliára néztek a nemzetek, az erős birodalomra, melynek nem tudott ártani Napoleon sem. Mintegy benne látták folytatását az elveszett római császárságnak, hogy legyen majd védőjük, földi gondviselésük.

És nem csalódtak. Minden nemzet függetlenségének Anglia volt nevelő, védő dajkája.

Rá nézett a magyar, a török, az olasz, rá az elhagyatott világrészek népei és nem csalódtak.

Anglia szárnya nem csak védett, de fel is emelt.

Európában a népek rokonszenvét nyerte meg e fejlődő világbirodalom, Európán kivül pedig nemzeteket, népeket, országokat, sőt egész világrészt vesz szárnyai alá, és azok jól érzik ott magukat.

A műveltséget és haladást terjeszti messze idegenben s óriássá nőtt birodalmát a népek szimpatiája, sőt szeretete veszi körül.

Igazán egy asszony gyöngédsége és finom tapintata kellett ehhez a hóditó és mégis békén működő politikához.

Nagygyá, dicsővé lett Anglia és mérhetetlenül gazdaggá Viktória alatt, kit a rendithetlen tisztelet elsőnek tartott a világ uralkodói között.

Törvénykönyveit az övéhez hasonlóvá teszi minden nemzet s a tárgyalások nyilvánossága, birói függetlenség, a parlamenti rendszerben ma is Anglia a modell.

De a politikai sikereken kivül a tudományban is vezetett Viktória birodalma.

Első nagy utazó az angol Mungo Pask, Afrika martirja s a jelen leghiresebbjei is angolok: Stanley és Tibet nagy felfedezője, Swen Heddyn.

Viktória idejében emelkedik Anglia szövő iparának másfél millió fontnyi gyapot szükséglete Jacquard felfedezése után, Viktória trónra léptekor 261,000.000 fontra. Az ő idejében épülnek a Fulton Svammachja helyett, mely a század elején először mert neki vágni az oczeánnak, a gőzhajók ezrei, Anglia nagyságának mozgó szikla-várai.

Ő folytatja híven azt a felebaráti szeretettől vezetett politikát, mely lehetővé teszi egy favágó fiának, Humphry Davynak, egy másik favágó fiának, Faraday Miklósnak az érvényesülést és Herschel Vilmos szegény orgonistának az ezrekbe kerülő csillagászati kisérletezést és e politika folytatása által hasonló nagyokat nevel.

A politikában is, a társadalomban is századok ritkaságát képező lángelmék diszitik Viktória uralkodásának idejét s a népek tisztelete veszi körül.

Valóban, ez volt Anglia arany kora.

Hol a jel, mely arra mutatna, hogy még feljebb mehet?

A politikában egy Chamberlain vezet, a jog mérlegébe sok búr halott esett s a a tekintélyes asszony, Európa uralkodóinak nagyanyja helyett egy sokak előtt nem szimpatikus férfi ül a trónon.

VII. Edward, a férfi, vajjon meg tudja-e őrizni, a mit felhalmozott egy asszony? Ennyi is elég volna az uj uralkodó dicsőségéhez, de ehhez is kellene egy csomó zseni, egy csomó tapintat és megujult igazság, mely ismét biztositaná a népek ragaszkodását és felköltené azt a tudatot, hogy a régi Isten kegyel-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A dezentor.

Irta: **Kovács Dezső.**

Honnan tudnám én, hogy miről gondolkozott káplár ur Veress, a mig a vártaszoba asztalára könyökölve nézett is, meg nem is a levegőbe. — Ha tudnám, se mondanám. mert igazán nem volna érdemes a szóra. Hiszem én, hogy lehetnek emberek, a kik ha ábrándoznak, arról csinálnak maguknak képet a semmiségbe, hogy két csillag mellé jön egy harmadik, a jobb kézre az eltöltött manipuláczió után egy zsinór jön, majd lesz a czug mellett számára egy külön szoba, majd lesz dinsztprémium, egyszóval majd nyugodalmas őrmester lesz az emberből; hiszen vannak még ilyen emberek: de hát ez az ábrándozás nem ábrándozas, nem érdemes a szóra.

Káplár ur Veress nézte a fakó ablaküveget, az asztalt meg egyebeket anélkül, hogy nézte volna s ha e perczben és életének bármely perczében arról gondolkozott volna, hogy neki kedélye is van, azt bizonyára savanyunak kellett volna képzelnie.

Káplár ur Veresst fölzavarták a gondolkozásából. Egy rendőr meg egy katona dezentort fogott az utczán, a napos hadnagy a vártaszobába küldötte, mig átszállitják a térparancsnokság épületébe.

— Tegyétek be az áristomba, mondotta a káplár.

— Igen, de az tele van.

— Hát várjon itt, üljön le a pricsre.

A dezentor leült és hallgatott, a katonák körülvették és nézték.

Egy közönséges utász-katona volt, semmi bajusza, semmi szakála. A szemefehérje veres volt az álmatlanságtól s az izgatottságtól. A kezeit a két térde között lelógatta, néha tördelni kezdte.

Káplár ur Veress visszaült az asztal mellé és hallgatott. Egyszerre felszökött s oda állott a katona elé, a többit elriogatta onnan.

— Miért szöktél meg? Nem tudtad, hogy igy is, ugy is elfognak? kérdezte nyersen.

— Nem akartam én megszökni, káplár ur instálom.

— Ezt mindegyik ugy mondja. Nem te, de a lábad! Becsuknak! Üij le!

— Bár agyon lőnének, sóhajtotta a fiu.

— Kapsz vagy husz hónapot! Kinek hivnak?

— Husz hónapot! Oh, jaj, jaj! Ha az anyám megtudja, ha az apám megtudja! Bárcsak agyon lőnének. Én azt hittem, egy nehány hetet kapok.

— Mikor szöktél el?

— Nem szöktem én, nem szöktem én, káplár ur. Ma két hete egy kicsit elkéstem, öt perczet 9 óra után. Nem mertem bemenni a kaszárnyába, féltem a káplár urtól, mindig vert. A puskatussal mindig verte a lábam szárát, máskor a mellemet ütötte meg, itt, a hol nincsen borda. Azt hittem, megfulladok. Féltem, elbódorogtam. Másnap még inkább féltem. Ugy jártam, a mig a pénzemből tartott. Ma el akartam magamat veszteni. Igy akartam csinálni.

Ezzel kihuzta a széles kést s a mellének szegezte.

— Szamár! — Vegyétek el tőle, még bajt csinál.

A dezentor szó nélkül átadta a katonáknak s a hüvelyét is leoldotta.

— De nem mertem evvel a pionier-karddal: buta, nem éles: revolverre meg nem volt pénzem, pedig azt szerettem volna. Ugyis jelentkezni akartam. Ugyebár, ha katona fog el, nem kell érte fizetni? Én ugy hallottam, hogy nem kell. Mert ezt a rendőrt csak ugy hivta segitségül a firerem. Megismert az utczán . . . Óh, én Istenem, én Istenem.

— Szerencséd, hogy nem adtad el a mundérodat, az enyhit valamit. Azt is mondd el ott, a hova visznek, a mit most mondtál a káplárodról. — Ha igaz. A mi igaz, mindent mondj el. — Regruta vagy? — Ahogy igaz, ugy mondd; ha a káplárod ütött. az jó lesz.

— Óh, óh! Lehajtotta a fejét s a kezét tördelte. Belenyúlt könyökig a köpenyegébe.

Szomoru egy katona volt. A köpenyeg oldalfegyver nélkül oly nagyon szomorúan lóg a katonán, mintha főbe lőni vinnék.

— Káplár ur, — mondta egy idő mulva, — még van két krajczárom, engedje, meg, hogy egy levelező-lapot hozzanak, hogy megirjam haza. — Mosolygott, a mikor ezeket mondotta s a két krajczárt a káplár felé nyujtotta.

— Nem szabad; kérd meg a hadnagy urat, ő megengedheti, mondotta kurtán.

méből való szent római császárságnak, a földi Gondviselésnek örököse Anglia.

Akkor előre fog menni még — e nélkül vissza.

Az uj uralkodó ne északra nézzen, hanem délre. Előbb expiáljon, azután gondoljon — alkotásokra.

P—y.

Az uj orvosi szigorlati rend.

Wlassics Gyula dr. eddigi alkotásainak számát ujjal gyarapitotta, mely fontosság tekintetében méltóan sorakozik az eddigiekhez. Az orvosi karon rendszeresitett szigorlatok uj csoportositásáról van szó, tehát olyan reformról, a melyet szakkörök régen várnak. Az 1873-iki szabályzat már keletkezése idején sem volt teljesen megfelelő, azóta pedig a gyakorlat számos nagy hiányát fedezte fel, ugy hogy az ujitás elkerülhetetlenné vált. *Wlassics* Gyula érdeme, hogy meg merte tenni a kezdeményező lépést ebben a bonyolult kérdésben és alkotott olyan tervezetet, a mely az eddigieknek hiányait levetkőzve, a tudomány mai követelményeinek teljesen megfelel.

A mi már most a szigorlatokat illeti, az uj rendtartás közelebbről megjelölve igy csoportositja:

A) **Szigorlat a tanfolyam alatt.**

I. *Első orvosi szigorlat*:

Szóbeli vizsgálat a természettanból.
Szóbeli vizsgálat a vegytanból.
Szóbeli és gyakorlati vizsgálat az élettanból.
Szóbeli és gyakorlati vizsgálat a boncztanból.

B) **Szigorlatok a tanfolyam után.**

II. *Második orvosi szigorlat.*

Szóbeli és gyakorlati vizsgálat a kórboncztanból.
Szóbeli vizsgálat az általános kór- és gyógytanból.
Szóbeli vizsgálat a gyógyszertanból.
Szóbeli vizsgálat a közegészségtanból.
Szóbeli vizsgálat a törvényszéki orvostanból.

III. *Harmadik orvosi szigorlat.*

Klinikai és szóbeli vizsgálat a belgyógyászatból.
Klinikai és szóbeli vizsgálat a sebészetből és gyakorlati vizsgálat a sebészeti mütéttanból.
Klinikai vizsgálat a szemészetből és gyakorlati a szemészeti mütéttanból.
Klinikai vizsgálat a szülészetből és nőgyógyászatból, gyakorlati vizsgálat a szülészeti mütéttanból.
Klinikai vizsgálat a gyakorlati osvostan egy speciális tárgyából (I. 31. §).

—

Hermannstadt.

Megint kisért ez a szerencsétlen név, még pedig ezuttal Bécsből. Az a hir jön Nagyszebenből, hogy a városi tanács a bécsi tud. akadémiához fordult azzal a kéréssel, mutassa ki, vajjon van-e történelmi jogosultsága a Hermannstadt névnek?

Reméljük, az ország közvéleménye most már megelégelte a zöldszász okvetetlenkedéseket s felháborodása a kormányt erélyesebb fellépésre fogja kényszeriteni.

—

A bécsi katonai tanácskozás.

A P. Ll. irja: Azok a katonai konferenciák, amelyeket a király elnöklésével e hónap 13-án, 15-én és 20-án a bécsi hofburgban tartattak, s amelyekben a legfőbb katonai funkcionáriusok részt vettek, több helyen téves véleményekre s hiresztelésekre adtak alkalmat, amennyiben mindenféle messzemenő katonai reformokra czélzó terveket hoztak velük kapcsolatba. Ez a felfogás azonban éppen nem felel meg a valóságnak, mert ezek csak olyan konferenciák voltak, amilyeneket már évek sora óta meglehetős rendszeresen esztendőnkint ebben az időben szoktak tartani; tehát semmi különös, vagy rendkivüli jelentőségük nincs. Bár az összes résztvevők e tanácskozások tárgyát s tartalmát érthető és természetes okból szigoruan titokban tartják, mégis tudvalevő, hogy e konferenciákon éppen csak a különböző, általános természetü katonai viszonyokat beszélték meg s azokat ez észrevételeket s benyomásokat tárgyalták, amelyeket a fő-csapatfelügyelők szereztek szemléik alkalmával. A megbeszélés egyéb tárgyai voltak a katonai hierarkia legfelsőbb fokain való személyi kérdések, a főbb parancsnokságokban esetleg beálló változás, a megüresedő fontos szolgálati állások betöltése stb. Mindez bőséges anyagot nyujt a tanácskozásra és megbeszélésre.

—

Az interparlamentáris konferenczia

magyar csoportjának tagjai f. hó 30-án ülést tartanak a képviselőház I. emeleti tanácstermében.

ORSZÁGGYÜLES.

—

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 24.

Tallián Béla elnököl.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után következik a napirend, vagyis *az államrendőrségi tétel* tárgyalása.

Az állami rendőrség.

Pichler Győző statisztikai adatokkal bizonyitja, hogy a rendőrségi tisztviselők teljesen képtelenek a rengeteg sok ügydarab elintézésére. Az uj bünvádi rendtartás is nagy feladatokat ró a rendőrségre. A megterheltetést látjuk, de az ok mellékes, mert a tulhalmozott munka által a főváros közbiztonsága veszélyeztetve van. Nem akarom — ugymond — támadni a rendőrséget, csak konstatálom, hogy a fővárosi rendőrség nem áll feladata magaslatán.

A főváros környékén a közbiztonság teljesen veszélyeztetve van.

A tételt nem szavazza meg. (Helyeslés.)

Széll Kálmán: Védelmébe veszi a rendőrséget, mert feladatai sulyosak, nehezek, megerőltetők. A toloncz-ügynek, a bejelentéseknek és a cselédügynek a rendezését én is mulhatatlanul szükségesnek tartom. Biztositom a Házat, hogy e tekintetben legközelebb reformokat fogok behozni. (Helyeslés.)

Ezután a Ház a tételt megszavazta.

Óváry Ferencz a tüzrendészetet kivánja tökéletesbiteni.

Széll Kálmán miniszterelnök megigéri a bajok orvoslását.

Megszavazták.

Hivatalos lap.

Komjáthy Béla *az általános közigazgatási kiadások és bevételek* tételénél szólalt fel röviden. A közönség nincs megelégedve a Hivatalos lappal. Sürgeti, hogy a Ház tárgyalása a Hivatalos lapban szószerint közöltessék.

Széll Kálmán kijelenti, hogy már intézkedett e dologban.

Rátkay László rövid felszólalása után a tételt s azután a többit vita nélkül megszavazták.

Elnök: Ezzel a belügyi tárcza le van tárgyalva. (Éljenzés.)

Öt percz szünet.

Szünet után

A *vármegyék közigazgatási árva és gyámhatósági* kiadásainak fedezésére szükséges 313,229 korona póthitelről szóló jelentését a pénzügyi bizottságnak *Gajári* Ödön terjesztette a Ház elé.

Temetés előtt.

— Viktória a ravatalon. —

— jan. 24.

Anglia nagy uralkodónője kiteritve fekszik a ravatalon . . . Kandelaberek fénye rávilágit a halotthalvány arczra, virágok illata szétárad a szomoru teremben . . . s a ravatal mellett megtörve zokog a gyászba borult család. Oh, mert a halálban és a gyászban olyan szembetünően egyformák az emberek.

A nagy halott arcza nyugodt . . . békés s ha az a lélek, mely porhüvelyéből tova szállt, végig suhanna a nagy fekete termen, megérintené a körülállók szivét, megértetné velök a tulvilág mélységes titkait, — talán a béke olajága jutna osztályrészül annak a maroknyi kis népnek, melynek nyugalmát az ágyuk dübörgése zavarja. Mert egyformák vagyunk a gyászban . . . s a nép is oly fájón siratja saját fiait, mint a ravatal körül állók az anyát.

*

A gyászesetről vett legujabb táviratainak a következők:

London, jan. 24. Hatzfeldt gróf német nagykövet a diplomácziai testület nevében Lansdowne marquis külügyminiszternek levelet irt,

---

De erre már nem volt ideje a dezentornak, mert jött utána az eskort, hogy elvigye.

— Hova viszsnek? kérdezte.

— A Platzkommandóhoz.

— A Platzkommandóhoz! — Kaczagott, mintha csiklandozta volna valami.

Valamelyik utána kiáltotta:

— Járj szerencsével!

Káplár ur Veress visszaült az asztal mellé; nem volt megelégedve magával. Egyszer csak rákiáltott az egyik legényre akkorát, hogy az majd nyavalyássá lett ijjedtében.

— Hát nem mondtam, hogy hozz levelezőlapot!

Katona nem szabad, hogy nemet mondjon az előljárójának; a legény csak azzal szabadkozott, hogy nem kapott rá pénzt.

— A mit dohányra adtam, azzal papirost hozz, levélboritékot meg bélyeget.

Ő maga meg utána szaladt az eskortnak; ugyancsak szaladt, a mig utólérte.

— Az árgyéllusát! — mondotta a vezetőnek, — a dezentor nálam volt s azt sem tudom, minek hivják, hogy beirjam a rapportba. Ugy megfeledkeztem a dologról, mintha csak regruta volnék. — Mi a neved?

— Lukács Mihály.

— Hát az apádé?

— Azé is.

— Hol laktok?

— Nagy-Iklódon, a vasut mellett.

— Nem kell ezt a rapportba beirni, magyarázta a vezető.

— Mit tudsz te ahhoz! mordult rá káplár ur Veress; és loholt vissza, nehogy baj legyen a vártánál.

a melyben ezt mondja: az a fájdalmas és pótolhatatlan veszteség, a mely Angliát most érte, Nagy-Britannia határain kivül is fájdalmat fog okozni mindenkinek, a kik a királynőt csodálták. A nagykövet kéri a minisztert, hogy a király és a királyné előtt a diplomácziai kar részvétét tolmácsolja.

Athén, jan. 24. A kamarában Theotokisz miniszterelnök bejelentette Viktória királynő halálát és a hellén nép hálájának adott kifejezést Anglia iránt. A miniszterelnök azt inditványozta, hogy a gyász jeléül zárják be az ülést és küldjenek részvéttáviratot az angol parlamentnek. Az inditványt egyhangulag elfogadták.

A király beszéde.

London, jan. 24. A hivatalos lap szóról-szóra közli azt a beszédet, a melyet VII. Edvárd király tegnap a titkos tanácsban mondott. A beszéd igy szól:

Soha sem fogok fájdalmasabb körülmények között beszédet intézni önökhöz. Mindenekelőtt azt a szomoru kötelességet kell teljesitenem, hogy bejelentem önöknek szeretett anyám, a királynő halálát. Tudom, mennyire vesznek részt önök, az egész nemzet, sőt azt hiszem nem tulozok, ha azt mondom, az egész világ ebben az én pótolhatatlan veszteségemben, a mely mindnyájunkat ért. Talán fölösleges mondanom, hogy mindenkor igyekezni fogok az elhunyt királynő nyomdokait követni. A midőn most át veszem a reám háramló nehéz föladatot, erősen el vagyok tökélve, hogy alkotmányos uralkodó leszek a szó legszorosabb értelmében és utolsó leheletemig nemzetünk javáért és fejlődéséért fogok müködni. Elhatároztam, hogy az Edvárd nevet veszem föl, a melyet már hat elődöm viselt. E mellett nem kicsinylem az Albert nevet sem, a melyet mindenkor gyászolt nagy bölcs atyámtól örököltem, a ki — ugy hiszem, általánosan — Jó Albert néven ismeretes és a kinek neve, ugy óhajtom, egyedül álljon. Bizom benne, hogy a parlament és a nemzet támogatni fog a reám mint trónörökösre háramló nehéz kötelességek teljesitésében, a melynek egész örömmel akarom szentelni életem hátralevő részét.

A hivatalos lap hozzá teszi, hogy a titkos tanács lordjai tisztetettel megkérték a királyt, engedje meg, hogy nyilatkozatát közzé tegyék, a mit a király azután el is rendelt. A hivatalos lap azonkivül egy proklamácziót közöl, a melyet a titkos tanács tegnapi ülésén jelenvolt tagok irtak alá, a kik ebben a nyilatkozatban kijelentik, hogy Albert Edvárd herczeg a királynő halála következtében VII. Edvárd név alatt Isten kegyelméből Nagy-Brittannia és Irország egyesült királyságok királya és India császárja lett.

Előkészületek a temetésre.

London, jan. 24. A hivatalos lap egy proklamácziót közöl, a mely mindazokat, akiknek valami hivataluk van, fölszólitja, hogy a hivatali teendőiket tovább is végezzék. Az elhunyt királynőért való gyászünnepségek első része, mint a lapok jelentik, a windsori Szent György-kápolnában fog végbe menni az idegen fejedelmi személyek és a többi meghivottak jelenlétében. Azután Frogmoreba viszik át a holttestet, a hol gyászistentisztelet lesz, a melyen csakis a királyi család tagjai lesznek jelen.

Udvari gyász.

London, jan. 24. A hivatalos lap közlése szerint a teljes udvari gyász 1901. julius 24-ig és a fél gyász 1902. január 24-ig tart.

London, jan. 24. A hadügyminiszter parancsot bocsájtott ki, a melyben utasitja a londoni, aldershoti és más helyőrségek csapatait, hogy a királyi proklamáczió mai fölolvasásakor vonuljanak ki sorfal alakitásra. A tiszteknek márczius 5-éig gyászt kell viselniök. A dobokat és zászlókat a temetés befejezéséig fekete fátyollal kell bevonni. A király még ma délelőtt visszatér Osborneba.

Törökország részvéte.

Konstantinápoly, jan. 24. A török sajtó az ozmán nép részvétének ad kifejezést Viktória királynő elhunyta alkalmából. Az Ikdam Angliának a török érdekek védelmében kifejtett fáradozásaira utal, kiemeli, hogy az elhunyt királynő milyen barátságos érzelmekkel viseltetett Törökország iránt és azt mondja, hogy a szultánt és a török népet mélyen meghatotta a királynő elhunyta. A Szábah és a Malumat hasonló szellemben nyilatkozik.

Konstantinápoly, jan. 24. A szultán táviratilag fejezte ki részvétét Edvárd angol királynak, O Connor angol nagykövetnek pedig Sakir basa tábornagygyal fejeztette ki részvétét. Tevfik basa külügyminiszter és az idegen diplomácziai képviseletek fejei részvétlátogatást tettek az angol nagykövetnél.

Flottatüntetés.

London, jan. 24. Az egész csatornabeli hajóraj azt a parancsot kapta, hogy Spithaednál gyülekezzék. Azt hiszik, hogy flottatüntetés lesz az elhutnyt királynőért való gyász vagy az uj király trónralépése alkalmából.

Az özvegy császárné állapota.

Cronberg, jan. 24. Frigyes császár özvegyének állapota állandóan kielégitő. Az özvegy császárné erős lélekkel viseli a sulyos csapást. Henrik herczeg és neje, Frigyes Károly hesszeni herczeg és neje és a szászmeiningeni trónörökös neje az éjszakát a kastélyban töltötte.

A ravatal.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.) Ma reggel a nagy étteremben, a királynét ravatalra tették. Közszemlére valószinüleg nem teszik ki. A holttestet a jövő héten Windsorba szállitják, hol két hét mulva helyezik el a mauzeloumba.

Vilmos császárt valószinüleg a trónörökös fogja képviselni a temetésen.

A királynő temetése.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Londonból kelt távirat szerint a királynő temetését február hó 2-ára határozták. A temetésen az összes európai uralkodók képviseltetik magokat.

Edward kikiáltása.

London, jan. 24. (Saj. tud. táv.) Ma reggel a St. James templom előtt óriási néptömeg előtt Edward királyt kikiáltották. Az ünnepélyes aktus gyönyörü látványt nyujtott. A palota erkélye vörös posztóval volt bevonva. Előtte gránátosok állottak gyászlobogókkal. Az utczán a nép ezrei tolongtak. Kilencz órakor vezényszavak hallatszottak s Roberts tábornok jött lóháton a vezérkarral. Az erkélyen négy hirnök és nyolcz kürtös állott, pazar középkori jelmezben. Utánnuk Norfolk herczeg örökös, a lordmarsal és a legfőbb udvari méltóságok álltak, kik megfujták a kürtöket és előlépett Garter ősz főhirnök és felolvasta a proklamácziót kiáltva: »God Save the king!« A tömeg ismételte e szavakat, aztán ismét kürtöltek.

Báró Harkányi Károly meghalt.

A báró Harkányi-családot nagy gyász érte. Báró *Harkányi* Károly zalaszentgóti nagybirtokos, főrendiházi tag, tegnap délelőtt féltizenkét órakor meghalt.

Az elhunyt báró régen betegeskedett. Szivbajos volt és betegség feleségének, *Vörös* Emiliának tavaly márciusban bekövetkezett halála óta veszedelmesre fordult. Korányi tanár kezelte és egyik asszistense, dr. Farkas állandóan a beteg báró körül volt.

Néhány napja báró Harkányi jobban érezte magát, sőt tegnapelőtt szinházba is elment. Tegnap sem volt rosszul és dr. Farkast ő maga bátoritotta, hogy csak menjen egy kis sétára. Dr. Farkas 11 órakor elment és egy fél órával utóbb a bárót ismét elfogta szivbántalma. Lerogyott egy zsölyébe és néhány percznyi agónia után kiszenvedett.

A báró Váczi-utcza 12. számu házának második emeletén lakott két fiával, Andor és Béla bárókkal. Hatvankilencz éves volt. Életrajzi adatai ezek:

Báró Harkányi Károly, a főrendiház tagja, született Szegeden 1832. julius 6. Középiskolai tanulmányait Pesten és a budai kegyesrendiek konviktusában végezte, majd a pesti egyetemen bölcsészetet hallgatott. Az 1848—49-iki szabadságharcz alatt nemzetőr volt. Miután Hohenheimban gazdatiszti tanulmányokat folytatott, atyja birtokain gazdálkodott. A hatvanas évek elején atyjával együtt megszerezte a szerencsi uradalmat s ennek rendezésével foglalkozott, miközben mezőgazdasági tapasztalatairól a napi lapokban adott számot. 1867. Zemplén vármegye tiszteletbeli aljegyzőjének, 1869. a megyaszói kerület országgyülési képviselőjének választotta meg. Ezt a kerületet 1875-ig mint a Deák-párt, azután mint az egyesült kormánypárt tagja képviselte. 1884—1887. a nagybereznai kerületet, 1890—91-ben Ujvidék városát képviselte szabadelvü párti programmal. Néhány év óta szentgróti birtokán gazdálkodott. A király 1895. bárói rangra emelte és a főrendiház örökös tagságát adományozta neki.

UJDONSAGOK.

Megrabolt halott.

— Saját tudósitónktól. —

Nagyvárad, január 24.

A nagyváradi »Biharmegyei közkórház«-ban feküdt betegen már hetek óta *Kiss* Juliánna. Oreg, elbénult cseléd s az orvosok ki is mondták rá a véleményüket, hogy nemsokára már bevégzi a földi kinszenvedést.

Egy régi barátnője Papp Mária, ki egyik előkelő nagyváradi családnál szolgál, mindennap meglátogatta a beteget. Ő már tudta, hogy Kiss Juliánna utolsó napjait éli s ugylátszik, nem a részvét vezette a kórház falai közzé, hanem kiakarta kémlelni, hogy nincs-e valami

értékesebb tárgya, vagy készpénze, hogy azt alkalomadtán magához vegye.

Kiss Juliánna vasárnap reggel csakugyan kiszenvedett. Papp Mari még nem tudott a halálesetről s mikor mindennapi látogatását megtette, öreg barátnőjét már halva találta. Nem jött zavarba a látogató, hanem magához vette az éjjeli szekrényben levő szoba kulcsot és elment a halott lakására és alapos házkutatást rendezett. Ami értékesebb, vagy csak néhány hatost is képviselő tárgyat csak talált, azt magához vette. Végre a szekrényben megtalálta az elhunyt takarékpénztári könyvét is. A »Nagyváradi takarékpénztár«-ban volt elhelyezve az elhunyt által megtakaritott 145 forint.

A tolvaj e könyvvel egyenesen a takarékpénztárba ment és kivette az ott elhelyezett összeget.

Csakhamar rájöttek aztán a lopásra s jelentést tettek a rendőrségnek. A gyanu mindjárt *Papp* Marira irányult, mert az elhalálozás napján senki más nem járt a halott ágyánál.

Pataky Károly fogalmazó és *Baranyi* Menyhért h. rendőrbiztos azonnal megjelentek a tolvajnő lakásán s házkutatást tartottak. Negyvennyolcz forint hijával megtalálták a pénzt s megkerültek a lopott holmik is.

A vizsgálat ennek daczára tovább folyik, mert állitólag bünrészesei is vannak Papp Máriának. Az elkobzott összeget az elhunyt temetésére forditották.

TAJÉKOZTATO.

Január 24. Iskolaszéki ülés a városházán.
Január 25. A »Biharmegyei Takarékpénztár« közgyülése d. u. 3 órakor.
Január 27. Az ipartestület évi közgyülése a tüzoltó őrtanyán d. e 9. órakor.
Január 27. A Polgári takarékpénztár évi közgyülése d. e. 11 órakor.
Január 27. Izr. nőegylet sétahangversenye a Fekete Sasban d .u. 4 órakor.
Január 27. A kath. kör közgyülése.
Február 1. Burmester Villy és Diósiné Handel Berta hangversenye a Fekete Sasban.

---

* **A győri püspökség javainak leltározása.** Győrből jelentik: Dr. Zalka János megyés püspök helyét az év vége előtt alig töltik be, mert több hónapot vesz igénybe a püspökség vagyoni viszonyainak rendezése, t. i. a leltározás és a renoválási szükségletek megbecsülése. A megboldogult püspök hagyatéka 600.000 koronára tehető, ebből levonják a püspöki épületek helyreállitási költségeit, ezek körülbelül 200.000 koronát tehetnek, továbbá 36.000 korona törzsvagyontartozást, számlatartozásokat és a megmaradó összegből kielégitik a hagyományokat. A megyés püspökség vagyona mintegy 23,000 hold és 2 millió korona alapitvány.

* **Fejérváry Géza** állapotáról ma délelőtt 10 órakor a következő orvosi jelentést adták ki:

Január hó 24. d. e. 10 órakor. Éjjel 7 1/2 órát nyugodtan aludt, közérzete jó. Hőmérsék 36·2 c. Szivmüködés változatlan. Érlökés 62, alig kihagyó. Tápfelvétel kielégitő.

Herczel, Müller, Kunze.

Egyik kiváló főorvos a következőket mondja *Fejérváry* betegségéről:

A nagybeteg miniszter állapota ma már *oly kielégitő*, hogy ezek után a *teljes felgyógyulás* már biztosra vehető. Megszokott kedélyhangulata és humora is visszaérkezett. Jellemző a betegség megitélésére az is, hogy az appendicitis, a melyben a miniszter sokat szenvedett, csak a mult év november havában lett dr. Müller Kálmán tanár által felismerve, ki a mütétet még akkor elkerülhetetlennek tartotta és javaslatba is hozta, a mely azután dr. Sonnenburg és Herczel tanárok által szerencsésen végre is hajtatott.

* **Zárlat az ebekre.** A napokban egy veszett eb kóborolt a városban s nagy ribilliót csinált a többi ebek között. Mintegy 13 kutyát megmart s bár üldözőbe vették, sikerült a hegyre, a szőlők közé menekülni. A rendőrség 40 napi zárlatot rendelt el az összes ebekre s erre nézve a következő hirdetményt bocsátotta ki: Folyó hó 21-én veszett kutya kóborolt városunkban, a mely 13 kutyát megmart; minélfogva az állategészségi utasitás 188. §-a értelmében óvintézkedésképen elrendeltetik, hogy az egész város területén valamennyi kutya mától számitott *40 napig kötve tartassék*, nem lévén szabad az utczára csakis szájkosárral ellátott és pórázon vezetett kutyát bocsájtani. Egyuttal felhivatnak az ebtulajdonosok, hogy a kutyáikon netalán észlelt gyanusváltozásokat azonnal jelentsék be. Az ezen rendelet ellen vétő ebtulajdonosok az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-a alapján 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel fognak büntettetni. Nagyvárad, 1901. január hó 24-én. *Gerő* Ármin, tb. r. főkapitány.

* **A Biharmegyei Takarékpénztár közgyülése.** Ma ismét beszámol egyik nagyváradi pénzintézet az elmult üzletév eredményével. A »Biharmegyei Takarékpénztár« ma, január hó 25-én délután 3 órakor tartja meg saját helyiségében évi rendes közgyülését.

* **Halálozások.** Még benne vagyunk a télben s jókora idő választ el a tavasztól, amikor rendszerint tömegesebb a halálozás, mégis bő aratása van a halálnak. Mindennap sok a halott városunkkan. A tegnapi napon a következő halálozásokról értesültünk:

Saly Kázmér a maga, ugy fiai: Ferencz és Dezső, továbbá özv. Bende Lajosné szül. Csathó Anna, Csathó Ferencz nejével s gyermekeivel, özv. Bartos Gáborné szül. Csathó Mária, Szilágyi Ida, nemkülönben a rokon *Saly- Czájlik-*, *Körfy-*, *Tantossy-*, *Haáder*-családok és a többi rokonok nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy felejthetetlen, forrón szeretett jó neje, legjobb édes anyjuk, testvérük, sógornőjük és rokonuk *Saly* Kázmérné szül. *Csathó* Emilia f. évi január hó 24-én, hajnali fél 4 órakor, áldásos életének 67-ik, legboldogabb házasságának 48-ik évében rövid, de sulyos szenvedés és a halotti szentségek áj atos felvétele után az Urban csendesen elhunyt. Drága halottunk földi részei f. évi január hó 26-ik napján, d. e. 11 órakor fognak a jákó-hodosi sirkertben ideiglenesen eltemettetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. évi január hó 28-án, d. e. 10 órakor Nagyváradon, az olaszi-i plebániatemplomban fog a róm. kath. vallás szertartása szerint megtartatni. Áldott legyen emléke!

Városunk egyik széles körben ismert aggastyána: *Szabó* József, élete 83 évében elhunyt. Halálát a többi rokonságon kivül nővére: özv. *Grósz* Istvánné szül. Szabó Amália gyászolja. Temetése holnap szombaton, január 26-án délelőtt 11 órakor lesz a Pável utczai gyászháznál.

Január 23-án hunyt el özv. *Leca* Demeterné szül. Papp Anna, élete 70 évében. Temetése ma, pénteken délután 2 órakor lesz Kolozsvári-utczán.

Béke hamvaikra!

* **Biztositás a község költségén.** Az érmihályfalvai főszolgabiró rendeletének nagyon szigoruan felelt meg Ér-Adony község előljárósága s különösen a köztartozások behajtásáerősen vitték keresztül. Már irtuk, hogy e miatt a lakosság bosszut forral s az előljáróság ingatlanait felgyujtja. Már eddig több gyujtogatás volt a községben s mivel még további gyujtogatásokra van kilátás, *Dobozy* Kálmán főszolgabiró jelentést tett az alispánnak s kéri, hogy az ér-adonyi főbiró, jegyző és pénztárnok összes vagyonát a törvény értelmében a község költségére biztositsák.

* **Magyar név.** *Krausz* Jenő nagybajomi illetőségü s ugyanottani lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedélylyel »Kulcsár«-ra változtatta.

* **Fekete trikolor.** Mi is megcsipkeptük álmos riporterünket ezért a kifejezésért, de ő erélyesen védekezett.

— Szerk. Ur, ha van zöld trikolor, miért ne lehetne fekete is.

— Mi elámultunk e védekezésre. Ember, hát hol látott ön zöld trikolort?

Erre ő elő vett egy lapot, mely három szinből volt össze róva, mégis sajátságos zöld szinben játszott.

Egyik szinére »Biharország« volt irva

Másikra »Szabadság«

Harmadikra »Szabadság, aemtliches Organ der liberalen Partei, von Comitat Bihar und Grosswardein«.

Erre az argumentumra elhallgattunk, és bámulva nézzük tovább is, mint képviseli a zöld trikolor a tavaszt, a télben.

Ennyi szinváltozás között bizony, könnyen kaphatott szinvakságot kis riporterünk.

* **Tanitónő-választás.** *Tóth* Margit tanitónőt, Tóth Imre nyug. községi tanitó leányát, Tarkeviben megválasztották községi tanitónőnek.

* **Előkészületek a vizáradásokra.** Az összes folyó vizek medrei telve vannak jéggel s az esetleges gyors olvadásnál könnyen nagy veszélyeket okozhat a jégtorlódás. *Gallacz* János, min. oszt. tanácsos, gyulai vizépitési kerületi felügyelő megkereste az összes Körözs—berettyómenti ármentesitő társulatokat, hogy a jég összetorlódásának elkerülése végett a hidak pilléreinél, jármainál, a parbiztositási párhuzammüveknél, sarkantyuk körül, továbbá az éles mederkanyarulatok homoru oldalán a jeget vágassák ki, hogy a mig a meder felületéről a jég el nem vonul, ezen helyeken a viz tükre szabad legyen. A kerületi felügyelő felkérte Biharvármegye alispánját, hogy a megye tulajdonában levő hidak és más vizmüveknél a jég kivágása iránt intézkedjék. A Biharmegyében levő folyók medrében jelenleg 26—36 czentiméter vastag a jég.

* **Kinevezés.** Az m. kir. pénzügyminiszter *Szecső* Vilmos budapest-vidéki p. ü. fogalmazó gyakornokot ideiglenes minőségben p. ü. fogalmazóvá nevezte ki a nagyváradi m. kir. pézügyigazgatósághoz.

* **Lopások.** Oppenheim Sámuel csatári lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap délután szekerével a Pecze-utczán levő Mezei-féle vendéglőben volt megszállva. Bundáját, mely 25 forint értékü volt, a kocsisára bizta, aki azt a lóra teritette. Mig azonban a kocsis az utczára kinézett, a bundát valaki a lóról ellopta s mire a kocsis visszajött a bundának is és a tettesnek is hült helye volt. A rendőrség meginditotta a nyomozást. — *Reich* Sándor szent János utczai kereskedő lakására a napokban bement *Fehér* Imre s ott több értékes holmit és a található készpénzt elvitte. *Reich* jelentést tett a rendőrségnél s a tettest már le is tartóztatták.

* **Legujabb farkas-kaland.** A farkas-kalandok történetében ujabb fordulat állott be. Az eddig leirt kalandok mind a farkasok kegyetlenkedéséről tanuskodtak. Ez a mostani azonban azt bizonyitja, hogy a farkasok kezdenek humoros, oktalan állatok lenni. Olvastuk ugyanis eddig, hogy egy leányt, egy kéményseprőt, egy oláh papot, egy vándorlegényt, egy harangöntőt és egy hajdut teljesen fölfaltak még pedig ugy, hogy valamennyinek csak a csizmájára akadtak rá. Ezeken kivül természetesen még nagyon sok embert megzabáltak a bestiák, de bizonyosra lehet venni, hogy a csizmáját valamennyinek ott hagyták a szörnyü farkaslakoma helyén. Am más kalandja volt a Wolfiban a farkasokkal Opra Todornak, a ki tudvalevőleg s áraz galyakat gyüjtött az erdőben. Oprát tegnap délután ugyanis két hatalmas ordas megrohanta s egyszerre a földre teritették. Mikor a szegény ember halálos rémületéből magához tért, bámulva tapasztalta, hogy mindkét csizmáját lehuzták a farkasok és igen kedélyes

morgás közt falatozták a zsiros kordovánt. A hóban fekvő ember hirtelen talpra ugrott és egy fára igyekezett felmászni. E közben azt tapasztalta, hogy a farkasok rá se hederitenek. Nem mászott tehát fel a fára, hanem haza felé vette utját, a hová aztán minden bántalom nélkül megérkezett. Ennek a különös farkas-kalandnak — a mint kiküldött tudósitónk értesült — az a históriája, hogy a farkasok emberrel már teljesen jól laktak, csizmát azonban még nem ettek. Változatosság okáért, most a csizmák kerültek étlapra, a mit farkas-körökben állitólag izletes eledelnek találnak.

* **A népszámlálás.** Lassankint az egész ország városai és nagyobb községei lakosainak létszáma nyilvánosságra kerülnek. A már közlötteken kivül a következő adatokat közöljük:

	lakossága	szaporodás
Nagy-Kőrös	26,774	2135
Nagy-Károly	15,156	1681
Debreczen	73,417	16,477
Zombor	28,948	2552
Versecz	24,714	2855
Sarkad	8747	534
Lippa	7484	358
Borszék	1811	340
Csáktornya	4603	568
Csurgó	4224	552
Henczida	1636	15
Csökmő	3553	166
Nagy-Szalonta	13,984	1334
Bihar-Ujfalu	7622	709
Székelyhid	4879	372
Bihardiószeg	5681	277
Hosszupályi	3144	484
Komádi	6387	886
Somberek	2211	11
Német-Bóty	2925 csök.	108
Gölniczbánya	3961	43
Mezőtur	24,700	443
Gy.-Szt.-Miklós	7336	1225
Mohács	16,158	1690
Szigetvár	5418	347
Makó	33,748	1023

* **Kenyér hangverseny.** A nagyváradi izr. nőegylet, mely szintén felkarolta a kenyérkiosztás szép eszméjét, e hó 27-én a »Fekete Sas« nagytermében tartandó »kenyér hangversenyre« serényen készül. A szintársulat több elsőrangu müvésze s néhány helybeli ujságiró fog közremüködni. A nőegylet jótékonyczélu munkáját bizonyára szép siker fogja koronázni s a nagyváradi közönség tömegesen fogja felkeresni a hangversenyt s bizonyára elérik amiért törekszenek, — az anyagi sikert.

* **A leány nevek jelentősége.** A használatban levő szokásos leány nevek tarka vegyületét képezik a legkülönfélébb nyelveknek, főleg azonban a görög, latin, és héber nyelvből erednek a szép hangzásu leánynevek. — A görög nyelvből például a következők erednek, melyeknek jelentőségét zárjel alatt hozzá toldjuk: Ágnes (a szemérmes), Dóris (a nagytehetségü), Dorottya (az Isten ajándéka), Laura (a részvételjes), Helén (a világító) Irén (a békeszerető), Katalin (a tiszta erkölcsü), Melanie (a sötét.) A latin nyelvből származnak: Beata (a boldog), Klára (a tiszta), Klementine (a szende), Emilia (a takaros), Franciska (angolul: Fanny, francziául: Fanchon: a szabad) Leonin (a bátor), Luczia (a felvilágosodott), Margareta (a gyöngy), Natalia (az életvidor), Ottilia (a szerencsés, (Pauline (a csekély alacsony), Rosalie (a rózsás szépségü), Sabine (az elrablott), Ursala (a nevetős.) A héber vagy más keleti nyelvből nyelvből eredtek: Anna (a kedves), Aline (a fenséges), Erzsébet (az Istentől megáldott), Gabriella (az isteni), Izabella (a szüzies), Johanna (a kegyelt), Mártha (a szomoru), Mária (a makranczos), Rebeka (a jóltáplált) Sarah (az uralkodó), Susanna (a liliom tiszta), Sidonia (a halászleány). A német eredtüek a következő nevek: Albertine (a nemes), Berta (fényes), Brigeta (a csillogó), Emma (a h zias), Frieda és Friderika (a békések) Hedvig (a kicsi), Hulda (a kegyes kedves.) Matild (a hős), Minna (a diszes, ékes), Zelma (a gazdag), Vilma (a védő).

EGYESÜLETEK

A kath. kör közgyülése. A nagyváradi kath. kör f. hó 27-én (vasárnap), d. e. 11 órakor tartja meg rendes évi közgyülését a szokásos tárgysorozattal a kör nagytermében. Tárgya lesz az évi jelentés, a megvizsgált 1900. évi számadás jóváhagyása fölötti határozat és a fölmentvény megadása, végül az 1901. évi költségelőirányzat megállapitása. Megelőző napon, (f. hó 26-án este 6 órakor, rendkivüli választmányi ülés lesz tartva.

Országos magyar pinczéregylet. A budapesti pinczéregylet január hó 29-én a belvárosi társaskör helyiségeiben rendkivüli közgyülést tart. Napirend: A létesitendő magyar országos pinczéregyesületi inditványoknak tárgyalása.

A „nagyváradi és biharmegyei kiskereskedők társulata“ az 1901. évi január hó 27-én délután 3 órakor tartja a kereskedelmi és iparkamara helyiségében évi rendes közgyülését. A közgyülés tárgyai: 1. A választmány jelentése az 1900. évi müködéséről. 2. A mérleg, a számadások és a jövő évi költségelőirányzat megállapitása s a felmentvény megadása. 3. Az alapszabályok módositása. 4. A megüresedett tisztikari és választmányi tagsági helyek betöltése. 5 A felügyelő-bizottság megválasztása. 6. Tiszteletbeli tagok választása. 7. Esetleges inditványok.

Igazságszolgáltatás.

Emberélet néhány cső kukoricáért.

(A mai esküdtszéki tárgyalás.)

Martyin Miron (aluj Petre) és *Vlagyik* Péter szokányi parasztgazdáknak egymás mellett volt a kukoricza földjük. A mult év szeptember havában történt, hogy a *Martyin* lovai a *Vlagyik* kukoriczásába mentek és ott kárt tettek. E miatt a károsult gazda szemrehányást tett *Martyinnak*, hogy máskor jobban vigyázzon a lovaira, mert különben baj lesz. Martyin az erős korholás miatt nagyon megneheztelt a szomszédra és ennek kifejezést is adott otthon a családjánál. Azután ugy este fele elnézett a korcsmába s jó czimborákra lelvén iszogatott. Kilencz órakor ott hagyta a korcsmát s fejszéjét, mely már hazulról magával vitt, a vállára vetvén, barangolt a falu utczáin. Az egyik utczán elibe vetődött Vlagyik Péter, ki őt erős szavakkal megszidta akkor nap délután. Felébredt Martyinban a bosszu. Részeg fővel rárohant a magát védeni nem tudó Vlagyikra, s fejszéjével oly erős csapást mért a szerencsétlenre, hogy az néhány óra mulva kiszenvedett.

Martyin Péter bünét nem tagadta, miért is mindjárt letartóztatták s előzetes vizsgálati fogságba helyezték. A bünügyben az esküdtszéki tárgyalás ma d. e. 9 órakor kezdődik, melyet *Millye* Gyula kir. táblabiró fog vezetni. A tárgyalás valószinüleg 2 napot fog igénybe venni, mert 25 tanu van beidézve.

Vádlott védelmét dr. *Cosma* Gábor belényesi ügyvéd fogja ellátni.

Varga váltói. A braganzai herczeg uzsorása, a ki Lukács (Lefkovics) Mátyással fogságban ül, nehány más panaszszal is terhelve van. De ezek nem ujabb keletüek, mint azt a tegnapi lapok irták. Toldy Béláné és Márczy Gizella ugyanis Varga Antal ellen, mihelyest letartóztatták, tehát már hetek előtt, megtették a kérdéses följelentéseket. Toldyné nagyobb összegeket adott Vargának az ő uzsora-üzleteihez s igy közel 55.000 forintját siratja, mert Varga csak azzal törődött, hogy ő a kölcsönt kereső gavalléroktól nagyobb proviziót kapjon. Igy aztán a Toldyné pénzeit sokszor igen rossz helyekre adta.

Az való, hogy Márczy Gizellánál a braganzai herczegnek egy 10.000 koronás váltója van, de nem bizonyos, hogy ez a váltó hamis. Erre nézve ugyanis Ferencz József braganzai herczeget még meg sem kérdezték. A herczeg ama két első váltója tekintetében, melyek egyikét hamisnak mondja, tudvalevőleg e hó 28-án folytatják a minap megszakitott végtárgyalást. Ekkor kihallgatják a herczeget is, ha ugyan a most folyó diplomácziai lépések eredménye megengedi. A külügyminiszter döntését holnapra várják.

Varga ellen egyébként számosan tesznek büntenyitő följelentést. Az utolsó panaszt Baronyi Tivadar pénzügyminiszteri segédtitkár emelte ellene. E szerint egy 15.000 koronás váltót adott volna át Vargának értekesités végett. Az uzsorás napokig huzta a dolgot s aztán azzalállt elő, hogy nem tud pénzt teremteni.

— Kérem akkor a váltómat, mondotta Baronyi.

— Magát a váltót nem adhatom — felelte Varga — mert széttéptem. De tessék az ön róla leszakitott aláirása.

És ezzel egy váltóblanketta darabkáját nyujtotta át, a melyet Baronyi, csakugyan az aláirása lévén rajta, meg nem nézett körülményesebben. Most pedig Varga, e hó elején, egy 15.000 koronás Baronyi-féle váltót pörölt, a melyet ez hamisnak mond. A vizsgálat tehát ebben az ügyben is folyik, de Varga azzal védekezik, hogy ő annak idején kifizette Baronyinak a váltó értékét.

TANUGY.

A községi iskolaszék gyülése.

A községi iskolaszék tegnap d. u. 4 órakor a városház kistermében gyülést tartott; a nagyteremben a számlálóbiztosok javitották az elrontott számlálólapokat; a gyülésnek alig volt fontosabb tárgya; olyan dolgok voltak nagyobbrészt, a melyet elnökileg is egész bátran elintézhettek volna; egy tárgy keltett szenvedélyes vitát, a Réz és Tóth ügynek még fenmaradt töredéke.

A gyülésen jelen voltak:

Hegyesi Márton elnöklete alatt: Réz Mihály, Hlatky Endre, Váradi Mór, dr. Vucskics Gyula, dr. Tóth Mihály, Bathy Zoltán, Istvánffy József, Krüger Viktor, dr. Thury Zoltán, Szahlender Károly, Gábel Jakab, Ragány János, Szokoly Tamás és Vidovits Bonaventura.

Elnöki jelentések.

Az ülés nemleges elnöki jelentésekkel kezdődött, melyet egyszerüen tudomásul vettek.

A Kékuss Vidor emlékét jzkvileg megörökitették s helyette a tanügyi bizottságba Krüger Viktor főreáliskolai igazgatót választották.

Tudomásul vették, hogy Lubinszky Anna grófnőt a közigazgatási bizottság megerősitette; hogy Raffay Mihályné felebbezését a közigazgatási bizottság elutasitotta, hogy a polgármester a zárlatot az összes községi iskolákban feloldotta.

A könyvtár vizsgálása.

Van Nagyváradnak egy könyvtára, melynek értéke 32.561 kor. 64 fillér s melyet Hegyesi Márton és Réz Mihály a 25 kros beirási dijakból hoztak össze: a könyvtárt most rendezték az elmult év alatt; s felülvizsgálatára kiküldötték Ficzek Lajos főgondnok elnöklése alatt Ragány János és Krüger Viktor biz. tagokat.

9 órai tanitás.

A felügyelő javasolta, hogy a téli hónapokban a tanitást az elemi iskolákban 9 órakor kezdjék; az inditványt azonban elvetették.

A peres magánvizsgálati dijak.

Mikor a felügyelői állást rendszeresitették, évi fizetését 1500 forintban állapitották meg, de biztositottak a felügyelő részére bizonyos mellékdijat is a polgári fiu- és leányiskolai magánvizsgálati dijakból, ellenben kikötötték, hogy semmiféle mellékkeresetet nyujtó állást el nem vállalhat; most, hogy a szabályzat elkészitéseig a polgári iskolákat az elnök kormányozza, a polgári iskolai tanárok megtagadták azt a dijat, amely Réz Mihályt illeti s azt az iskolaszéknek is tudomására hozták. Az iskolaszék azonban nem megy bele a részletes tárgyalásba, hanem egy bizottságot küldött ki az áttanulmányozásra, s a dologban való itélkezésre; a bizottság tagjai lettek az elnök, Hlatky Endre és Némethy Károly.

Hiszszük, hogy az lesz annak a kinos, kellemetlen ügynek utolsó felvonása.

Ezzel a gyülés véget ért.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTÁR.

Január 26. Tiszti estely a Ker. Csarnokbsn.
Január 27. d. u. 5 óra. Zeneiskola hangversenye a Kereskedelmi Csarnok nagytermében.
Február 1. Önkéntesek bálja.
Február 1. Tüzér-altisztek bálja a Zöldfában.
Február 2. Állami alkalmazottak tánczvigalma a Zöldfában.
Február 3. Fodrészok mulatsága.
Február. 3 A Kath. Kör bálja.
Február 3. Ev. ref. egyházkösség bálja.
Február 9. Postás bál. (Zöldfa.)
Február 10. A nagyváradi nyomdászok tánczestélye a Sasban.
Február. 10 A munkás betegsegélyző egylet mulatsága a Zöldában.
Február 16. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.
Febr. 17. Tüzoltó bál a Sasban.

Elmaradt próbabál. A nagyváradi ev. ref. leánynevelő intézet holnapra, január hó 26-ára kitüzött próbabálja, az intézetben előfordult ragályos betegség miatt elmarad. A meghivottakat az intézet vezetősége ez uton is értesiti.

Nyomdászbál A nagyváradi könyvnyomdászok saját könyvtáruk javára 1901. évi február hó 10-én a »Fekete Sas« termeiben *zártkörü tánczvigalmat* rendeznek. Belépti-dij: személyjegy 1 frt. Család-jegy 2 frt. Kezdete este 8 órakor. Jegyek előre válthatók a rendezőség tagjainál és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

SZINHAZ.

HETI MÜSOR.

Péntek: Kis alamuszi. (Ámon Margit föllépte.)
Szombat: Boccacio. (Ámon Margit föll).
Vasárnap) d. u. Szinházi képtelenségek.
) este. A halász szeretője.

Gray Vinnifred.

A Kis szökevény katona-indulója mellett kitört a háboru Gray Vinnifred, azaz hogy Ámon Margit mellett.

Hadüzenet volt az a hatalmas virág-disztárgy, mely belépésekor fogadta; minden éneksámára egy-egy roham következett viharos tapsokból; s ezek ellen a rohamok ellen a vendég müvésznőnek legjobb katonáit kellett csatamenetben felvonultatnia: pajzán énekét, kifogyhatatlanul leleményes játékát, sikkes, elegáns tánczát. Még ez is kevés volt a heves ostrom ellen; minden katonát, azaz hogy minden ének- és tánczszámot kétszer kellett a közönségnek bemutatnia, sőt egyet háromszor is.

Czibil nyelven szólva: Ámon Margitnak Gray Vinnifred szerepében még teljesebb sikere volt, mint a tegnapi Görög rabszolgában. A közönséget vonzotta maga a kedves zenéjü operett is s a szinházat egészen megtöltötte, hogy volt és leendő kedvenczének játékában gyönyörködjék. Mert a tegnapi előadáson már mindenki nyilt titokként emlegette, hogy Amon Margit a társulat ujjászervezésekor Somogyihoz szerződik állandó vendégnek. S hogy ezzel mennyit fog nyerni a társulat, mutatta a tegnapi előadás.

Somogyi társulata u. i. eddig is ki emelkedett a vidéki társulatok sorából; csak az volt a hiánya, hogy némely szerepkörben nem volt olyas valaki, a kinek már a neve telt házat jelentsen s a kiért *hódolók* lelkesedjenek. Nos erre hivatva lesz a szubrett szerepkörben Amon Margit.

A tegnapi előadáson élénk, pompás játéka nemcsak a közönséget, hanem a szinészeket is magával ragadta. Mintha valamennyien versenyeztek volna, mennyire tudnak kitünni a vendégmüvésznő mellett? Versenyeztek vele s ezzel ugy a maguk, mint az ő sikerét is teljessé tették.

Tegnapi szereplésében uj elem volt sikkes, könnyed táncza, a melyet a Görög rabszolgában nem igen érvényesithetett. Mintha csak lebegett volna a deszkák fölött, ugy adta elő minden tánczát s bár elégszer láttuk mindet: nála valamennyiben volt valami uj, eredeti vonás. Ugyanezt jegyezhetjük fel énekéről is; pl. az elpiruló királyleány kedves románczát annyi eredeti, üde bájjal adta elő, hogy egész ujdonságszámba ment a sokat hallott darab. Énekének azonban még több lett volna a sikere, ha a fortét jobban változtatja itt-ott pianóval.

Ámon Margit fellépésének gyujtó hatása leginkább *Lányi* Edithen látszott. Még sohasem játszott annyi kedvvel s még soha sem kapott annyi tapsot, mint tegnap. Nagy sikere volt *Szohner* Olgának is, hasonlóképp *Szilágyi* Dezsőnek. Erdélyi Miklós, Bérczi, Madas, Füredi s a többiek is mind jók voltak, mint az első előadáson.

A közönség pedig annyira belemelegedett a tapsba, hogy még a két hordárt is kitapsolta egy sikerült hasravágódásért. Ez a két kardalnok is jórészt Ámon Margitnak köszönheti a kitüntetést. *K. A.*

A mai előadás. Ámon Margit, a Népszinház kiváló müvésznője, ma harmadik estén vendégszerepel a Szigligeti-Szinházban. A kitünő vendég Bokor József egykor nagy sikereket ért operettjének, a »Kis alamuszi«-nak fő szerepét, Renard vicomteot játsza. A pompás, szép zenéjü operett szereposztása egyébként a következő: (De Chateau Renard) Ámon Margit, (St. Remi) Kalmár, (De La Trenuille) Gáthy, (Mac Donald) Szilágyi, (Sarah) Lányi Edith, (Mary) Szohner Olga, (Tom) Nyáray, (a prefektus) Füredi, (rendőrkáplár) Bérczi. Holnap a vendégmüvésznő fölléptével »Boccacdiót« elevenitik föl.

Batizfalvy Gizella távozása. A társulat egyik bájos fiatal tagja, *Batizfalvy* Gizella tegnap felbontotta szerződését, mely a nagyváradi Szigligeti-Szinházhoz kötötte. A kisasszony még eddig nem határozott, melyik társulathoz fog szerződni.

Operett ujdonságok. Somogyi igazgató, mint jeleztük, megszerezte a *Csepürágók* czimü kiállitásos, nagystilü operett előadási jogát. Az operettet, melyet most szerepeznek, februárban mutatják be. Az igazgatóság Spanrafttal, a m. kir. Operaház festőjével csináltatja a darab diszleteit. Érdekes ujdonsága lesz még a szezonnak a *Viczeadmirális* czimü látványos, mulatságos operett is, melynek szerepeit e napokban osztják ki. A jövő hét müsorában foglal helyet a *BALEK*, amelyben hosszas *betegsége után* először lép a közönség elé Balláné Csik Irén.

Vasárnapi előadások. Vasárnap *este* mint emlitettük Dankó Pista szép sikerrel bemutatott népszinmüvét *A halász szeretőjét* adják másodszor. *Délutánra* a régi, rendkivül mulattató *Szinházi képtelenségek* czimü bohóságot tüzték előadásra, melynek női főszerepét Örley Flóra fogja játszani.

Amon Margit Kolozsváron. A Nemzeti Szinház kitünő primadonnáját *Ámon* Margitot, ki jelenleg a nagyváradi közönséget gyönyörködteti kedves, müvészi játékával, *Bölöny* József intendánsnak sikerült vendég gyanánt egy estére megnyerni. Hétfőn fog fellépni a kolozsvári Nemzeti szinházban s szereplésével bizonyára csak babérait fogja gyarapitani.

A Népszinház főrendezője. Azzal, hogy Megyeri Dezső a kolozsvári Nemzeti-Szinház igazgatója lett, megüresedett a Népszinház főrendezői állása. Ezen állás betöltése most sok gondot okozott Porzsolt Kálmán igazgatónak, a kinek a jövő évadra nagy tervei vannak és ezek megvalósitásához olyan utódra van szükség a Megyeri állásában, a ki ezt a munka-programmját meg is tudja valósitani. Porzsolt Kálmán igazgató megtalálta ez állásra a maga emberét Stoll Károly, a kolozsvári Nemzeti-Szinház rendezőjének személyében. Stoll alá irta a szerződést, a mely őt szeptember 1-től a Népszinházhoz köti

Mándoky Béla jubileuma. Mándoky Béla, az ismert veterán szinész, mint emlitettük negyvenéves szinészi jubileuma alkalmából Nagyváradon is föllép, hogy régi ismerőseitől a szinpadról vegyen búcsut. Mándoky Béla hétfőn, e hó 28-án vendégszerepel a Szigligeti-Szinházban. A jeles, ősz müvész »Hamlet« czimszerepét játsza.

Szigligeti-Szinház.

Folyószám 102. Idénybérl. 100 sz.

Nagyváradon, pénteken, 1901. jan. 25-én

A kis alamuszi.

Operette.

SZEMÉLYEK:

De Chateau Renard vicomt —	Ámon Margit k. a.
St. Remi márki — — —	Kalmár József
De La Tremuile, lovag — —	Gáthy Kálmán
Metaleut Relaud, báró — —	Rákosy Gáspár
Mac-Donald amerikai ültetv. —	Szilágyi Dezső
Sarah, neje — — — —	Lányi Edith
Mary, ennek huga — — —	Szohner Olga
Tom, Mac-Donald unokaöcscse	Nyáray Antal
A perfekt — — — —	Füredi József
Rettenetes rendőrkáplár — —	Bérczi Gyula

HELYÁRAK: Nagypáholy **7** frt. Földszinti és első emeleti páholy **6** frt. Másodemeleti páholy **4** forint. Zsölye **1** frt **50** kr. Körszék **1** frt **20** kr. Támlászék **1** frt. Erkélyülés 1-ső sor **60** kr., közép 2-ik sor **50** kr. oldal 2-ik sor **40** kr. II. emeleti zártszék **30**kr. Földszinti állóhely **50** kr., diák és katonajegy **30** kr. Karzati állóhely **20** kr. Egy szinlap **10** kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Kezdete 7 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, január 26-án

BOCCACIO.

Operette.

REGÈNY-CSARNOK.

Sibilla.

Irta: **Adalbert Károly.**

Németből forditotta: **Lubinszky Anna.**

13.

Sötét barna majdnem fekete fürtjei lebegtek futtában. Finom naptól barnitott arcza égett s nagy szeme sirt és nevetett.

Joachim a szomoruság ezen módját nem fogta fel, de magában azon megjegyzést tevé, hogy e földön szebb és bájosabb nem létezik mint a gyermek.

Mi lesz most belőle és Blum apóból? gondolta. Ki fog róluk gondoskodni, miután a Sylla-Mysing család nem teszi?

Nem volt szép Joachimtól, szégyeite is magát, de ezen gondolat örömteljesen villant lelkén át.

— Elmentek, elmentek! Hála Istennek! Most teljesen az enyémek! Sibillának vagy nagyapjának világért sem mondta volna el gondalatait; de anyjához azon nap délutánján igy szólt:

— Anyám, ha nem segitesz egy adóságomat kifizetni, nem nézhetek szabadon egy embernek sem a szemébe.

— Mit jelent ez? Neked adósságod?

— Eddig ugy hagytam, mert nem változtathattam meg. Most másképpen van. Lásd hét év óta én senki másnál nem tanultam, mint az öreg Blumnál. Ha azt gondolod, hogy az iskolamester, csak az abc-re is tanitott engem, csalódól. Tudatlan maradtam volna az én kedves Blum apóm nélkül. Tudom anyám — még most is vad, daczos fiu vagyok, de Istenemre derék ember lesz belőlem. Ezt mind neki köszönhetem s eddig semmivel sem viszonoztátok. Igy nem maradhat tovább. Ő nagyon öreg s most segitség nélkül vannak.

Joachim rendesen röviden és bizonyos vehemencziával szólt, mi beszédének sajátságos nyomatékot adott.

Nagyon ritkán nyilvánitott óh ajtvagy kéréshez hasonlót, mert belsőleg megalázta, ha nem tudott magán segiteni; de ha tette, parancsként hangzott mint egy változhatatlan: — Akarom! Igy kell lenni!

Anya és fiu rokon természetek voltak, jól értették egymást. Az öreg iránti szeretét nem osztá, de a háládatosság előtt meghajtott. Sokféle gondolatokkal foglalkozott, mialatt a büszke fiut nézte.

— Igen, igen. — Igazad van. Sokat tett érted. Többet mint öreg tanitónk Mubing. De nem fog fizetést elfogadni.

Joachim lángvörös lett.

— Nem anyám, soha. Nem is ajánlhatnánk ilyet neki. Anyám tudod, hogy gondolom. Ha akarod, segithetsz az öregen anélkül, hogy észrevenné.

Wiebecke asszony nem mutatkozott nagyon hajlandónak, hogy a feladatot elvállalja. Küzdött magával.

— Kérdés gyermekem, vajjon értünk-e hozzá ugy, mint az elhunyt. Mi nem vagyunk oly kedvesek és gyöngédek, mint ők.

— Mindkettőjükkel jól bántak, még Uniea kisasszony is. Ne légy igazságtalan. Mindenki a maga módja szerint. Tudom te is tudnád oly jól mint az öreg nagyságos asszony.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Krügert operálták.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.) Hágából kelt távirat szerint Krüger szemét ma megoperálták. Látogatásokat nem szabad fogadnia.

Fiumei választások.

Fiume, jan. 24. (Saj. tud. táv.) A választásokon a hivatalos autonómista lista győzött.

Pestis az angol hadseregben.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.) Ide érkezett hirek szerint az afrikai angol katonák nem tifuszban, hanem pestisben betegedtek meg. E hir nagy riadalmat keltett.

A pestis terjedése.

Hull, jan. 24. A Friani legénységéből ma még egy ember halt meg tüdőpestisben. (M. T. I.)

Elsülyedt hajó.

Budapest, január 24. (Saj. tud. táv.) Az Itsukushinia nevü japán iskola hajó a japán partokon 95 tengerészszel elsülyedt.

Verdi betegsége.

Milano, jan. 24. *Verdi* állapotáról ma reggel 1/2 8 órakor a következő orvosi jelentést adták ki: Reggel 4 1/2 órakor hirtelen válság állott be, a mely miatt a katasztrófa közvetlen bekövetkezésétől tartottak. Most a fenyegető tünetek alábbhagytak ugyan, de a beteg állapota állandóan nagyon komoly. (M. T. I.)

A kinai háboru.

New-York, január 24. Egy pekingi távirat jelenti: Oroszország már majdnem befejezte a sanhaikvani vasut átadását a németek kezébe. Waldersee gróf azt hiszi, hogy április elején elhagyhatja Kinát. A németek kijelentik, hogy a vasutat csak ideiglenesen akarják megtartani hadiczélokra. Minthogy az angolok ezt ellenzik, az ügyet a két kormány elé terjesztik. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

A nagyváradi ipartestület mérlege. A nagyváradi ipartestület vasárnap, január 27-én délelőtt tartja meg évi közgyülését. Ez alkalommal beterjeszti a testület mult évi forgalmáról és anyagi helyzetéről szóló mérleget, melyből közöljük a következő főbb adatokat:

A testület bevétele és kiadása egyenkint 20330 kor. 86 fill.; a kiadások között van az agg iparosok élelmezésére kiadott 2228 kor. 10 fill., orsz. gyülés és párisi kiküldetésre 560 kor., segélyezésekre 340 kor., pénztári maradvány 3950 kor. 02 fillér. A jótékonysági alap kiadott 3344 kor. 10 fillért. A testület tiszta vagyona 139,524 kor. 76 fillér.

Agrár kongresszus Erdélyben. Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület igazgató választmányi ülésén a következő határozatot hozta:

A kassai gazdakongresszus, mely 1900. évi október hó 8-án tartatott, sok üdvös eszmét készitett elő és vetett fel, melyek pangó gazdasági és társadalmi életünk felelevenitésére alkalmasnak látszanak. Részint az ottani kezdeményezések megvalósitása, keresztül vitele, közismeretüvé tétele és terjesztése érdekében, de főleg azért, hogy a Királyhágón inneni gazdatársadalomnak egy olyan kongresszuson megjelenése lehetővé tehessék: Udvarhelymegye gazdasági egyesülete czélszerünek tartja felkérni a Magyar Gazdaszövetséget, hogy egy, a közép osztály b jaival foglalkozó, az erdélyi részek speciális szükségleteit szem előtt tartó kongresszus kezdeményezését 1901-ben vállalja magára, belevonván abba az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, az Erdélyi Gazdasági Egyesületet, továbbá a Királyhágón innen fennálló gazdasági egyesületeket. A kongresszus megtartására alkalmas helyül *Kolozsvár* vagy *Marosvásárhely* mutatkozik.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, január 24.

Osztrák hitel	664.75
Magyar hitel	670.—
Államvasut	669.75
Rimamurányi	457 50
Magyar jelzálog	429.—
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Határidők.

Budapest, január 24

Buza októberre	7.68
Buza áprilisra	7.54
Tengeri	5.04
Rozs ápr.	7.36
Zab ápr.	6.09
Káposzta, repcze, aug.	—.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. január 24-én.

Magyar aranyjáradék 4%	117 25
Magyar koronajáradék	92.30
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	92.—
Italmérési jog megváltási kötvény	98 75
Horváth-szlavónföldtehermentési kötvény	93 50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	165.50
Tiszaszabályozásés szegedi sorsjegyek kölcsön	140.—
Osztrák járadék papirban	98.25
Osztrák járadék ezüstben	98.—
Osztr kájaradék aranyban	117 25
Osztrák korona járadék	98.25
Osztrák államsorsjegyek	186.75
Osztrák magyar bank részvény	17.02
Magyar hitelbankrészvény	669.25
Osztrák hitelintézet részvény	669 25
Párisi vista	95 75
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.14
Németbirodalmi márka	117 55
London vista	240.55
20 márkás arany	23.52

SZERKESZTOI POSTA.

N. N. urhölgynek. *Helyben.* A szinészet nem lehet »kenyérkereset«, csak annak a ki speciálisan erre a pályára *hivatott*; s a kiben nincs hivatás, abból jobb idején »kiölni az ambicziót.« Ezt Nagysád is bizonynyal el fogja ismerni, annyival inkább, mert Nagysádra ez bizonyára nem vonatkozik. Legyen meggyőződve, hogy Nagysád ellen »lassu tüzet« senki sem szitott; kinek mi érdeke lett volna abban? A sok szorgalommal és tanulással pedig ne a hajlongást tesék tanulni, mint gunyosan megjegyzi. Hajlongással senki sem lett még müvész, de igenis lett, ha sok szorgalommal és tanulással megtanulja biztosan megállani helyét — a szinpadon. Végül őszintén sajnáljuk, hogy — mint gunyos, de ügyes soraiból látszik — jóakaró, őszinte sorainkat mindannyiszor félreértette. Reméljük, a költségekre való czélzást nem értette komolyan?

A szerkesztőnek helyén:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Társ kerestetik

világhirü kép-kiállitáshoz

8—10 ezer forinttal.

A befektetett tőke **biztosittatik**. A képcsoportozat, mely eddig mindenütt, a hol ki volt állitva, frappáns hatást tett, Európa nagyobb városaiban lesz kiállitva. Ügyességgel könnyü szerrel lehet **százezer forintot összeszerezni.**

Minden garanczia megadatik.

Ajánlatok **Budapestre,** IX. kerület, Liliom-utcza 50 sz. alá **Schacewsky Sándor** czimére küldendők.

A dolog sürgős!

A

„TISZÁNTÚL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkivül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . 5 korona
Vidéken » . . 6 »

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhatóságilag jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek, Bérmáltak, Egybekeltek, Megholtak, Megtértek, Eltértek } anyakönyve, diósgyőri papiron.

Bevétel, Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapitványok törzskönyve.
Anyakönyvek betürendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek, Egybekeltek, Megholtak } anyakönyvi kivonata.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyülés jegyzőkönyve.
Jelentés alapitványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesitő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesitő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papiron).

Anyakönyvek félbőrbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboriték, levélpapirok, névjegyek, meghivók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készitünk.

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.
Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.
Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.
B. Skupuli Lőrincz Lelki Harcza. 2 korona.
Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.
Keresztény Vezércikkek. 2 korona.
Az Urangyala, füzve 2 kor.
Liliomszálak, füzve 3 kor.
Csarnok. 3 korona.
Szent Halmok. 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László
nyomda részvénytársaság

elvállal és készit:

izléses kivitelben

mindennemü

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai müintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készittetnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetmények, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, megbivók, szinlapok, egyházi é mindennemü világái nyomtatványok, névj gyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapirok és boritékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvü egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házasok jegyzéke.
5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanitó magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek, 10. Egybekeltek, 11. Megholtak } anyakönyve, diósgyőri papiron.
12. Bevételi, 13. Kiadási } számadás-ivek.
14. Adósok jegyzéke.
15. Kereszteltek, 16. Egybekeltek, 17. Megholtak } anyakönyvi kivonata.
18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
19. Iskolai jelentés.
20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
21. Kereszteltek, 22. Egybekeltek, 23. Megholtak } anyakönyvi másolata.

Anyakönyvek félbőrbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboriték, levélpapirok, névjegyek, meghivók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készitünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntőde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.